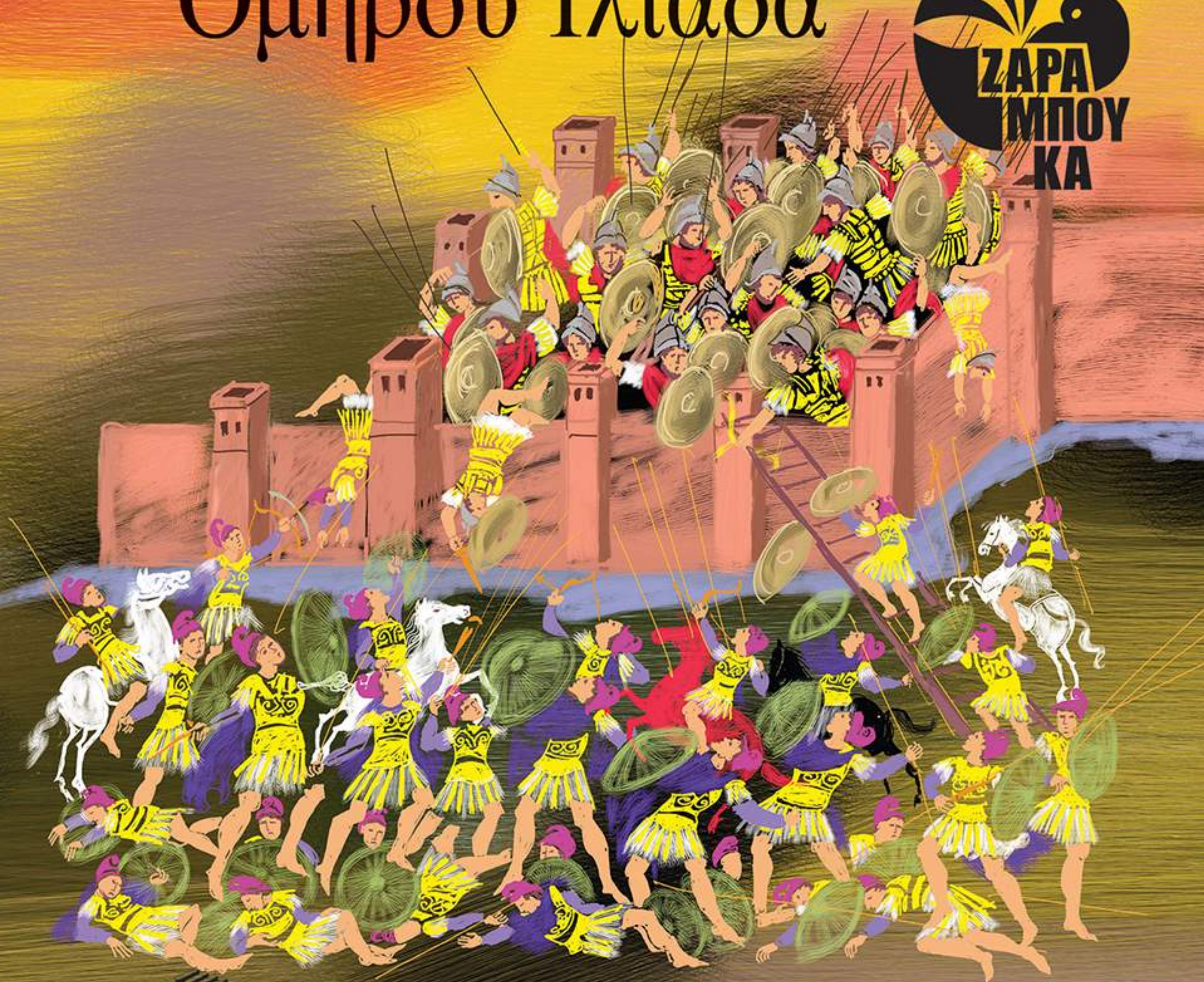

Ομήρου Ιλιάδα

Τα δυο επικά ποιήματα, η *Ιλιάδα* και η *Οδύσσεια*, με 28.000 στίχους συνολικά, είναι τα πρώτα λογοτεχνικά έργα της Ευρώπης. Τα έχει συνθέσει ο Όμηρος, που έζησε στην Ελλάδα γύρω στον 8ο αιώνα π.Χ.

Η *Ιλιάδα* έχει να κάνει με τον πόλεμο της Τροίας ή του Ιλίου, όπως αλλιώς λεγόταν, και τους ήρωες που πολέμησαν σ' αυτόν.

Η *Οδύσσεια* περιγράφει τις περιπέτειες ενός από τους βασιλιάδες που πήραν μέρος στον Τρωικό Πόλεμο μέχρι να επιστρέψει στην πατρίδα του, μετά το τέλος του πολέμου.

Αιτία του Τρωικού Πολέμου ήταν ο θυμός του βασιλιά της Σπάρτης Μενέλαου, γιατί του άρπαξαν τη γυναίκα του, την ωραία Ελένη. Ο Πάρις, γιος του βασιλιά της Τροίας, είχε έρθει επίσκεψη στη Σπάρτη. Φιλοξενήθηκε από τον Μενέλαο, γλέντησε, ήπια κι έφαγε, και στο τέλος ξελόγιασε την οικοδέσποινα και την πήρε μαζί του στην Τροία.

Η προσβολή θεωρήθηκε εθνική. Ο Αγαμέμνωνας, αδερφός του Μενέλαου και βασιλιάς των Μυκηνών, που ήταν ο ισχυρότερος από όλους τους βασιλιάδες στην Ελλάδα, συγκέντρωσε φίλους και γνωστούς, στρατό και πλοία για να πάνε να τιμωρήσουν τον Πάρι και να φέρουν πίσω την Ελένη.

Στην Τροία έφτασαν, από 164 πόλεις της Ελλάδας, 1.186 καράβια γεμάτα στρατό και πενήντα πολέμαρχους. Άρραξαν και στρατοπέδευαν. Στήσανε τις ξύλινες σκηνές τους γύρω απ' την πόλη και κάθε τόσο συντάσσονταν και έκαναν επιθέσεις, χωρίς όμως αποτέλεσμα. Η πόλη κρατούσε. Ήταν καλά οχυρωμένη. Στην άμυνα

αρχηγός ήταν ο Έκτορας, ο μεγάλος γιος του βασιλιά της Τροίας Πριάμου.

Μέσα στα τείχη βρίσκονταν κλεισμένοι κι αυτοί που ήταν αιτία του πολέμου: ο μικρότερος γιος του βασιλιά, ο Πάρις, και η ωραία Ελένη, η γυναίκα του Μενέλαου απ' τη Σπάρτη.

Απ' έξω ο Μενέλαος, ο αδερφός του Αγαμέμνονας και οι Έλληνες σύμμαχοί τους πολιορκούσαν την πόλη εννιά ολόκληρα χρόνια, και θα άντεχε ακόμα η Τροία, αν ένα επεισόδιο δεν ανάγκαζε τους θεούς να ανακατευτούν σ' αυτό τον σκοτωμό.

Το ποίημα διηγείται τον δέκατο χρόνο, που ήταν κι ο τελευταίος του Τρωικού Πολέμου.

Τα αρχαία κείμενα της Ιλιάδας και της Οδύσσειας είναι χωρισμένα από μελετητές, που έζησαν στους αλεξανδρινούς χρόνους και αργότερα, σε 24 μέρη ή ραψωδίες, που ορίζονται με τα γράμματα του αλφαβήτου. Η Ιλιάδα με τα κεφαλαία Α-Ω και η Οδύσσεια με τα πεζά α-ω. Κάθε ραψωδία έχει διαφορετικό αριθμό στίχων.

ΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΩΝ ΑΧΑΙΩΝ		
ΛΑΟΙ	ΠΛΟΙΑ	ΑΡΧΗΓΟΙ
Βοιωτοί	50	Πηνέλεος, Λήϊτος, Αρκεσίλαος Προθοήνορας, Κλονίος
Μινύαι	30	Ασκάλαφος, Ιάλμενος
Φωκείς	40	Σχεδίας, Επίστροφος
Λοκροί	40	Αίαντας (γιος του Οϊλέα)
Άβαντες (Εύβοια)	40	Ελεφήνορας
Αθηναίοι	50	Μενεσθέας
Σαλαμίνιοι	12	Αίαντας (Τελαμώνιος)
Αργείοι	80	Διομήδης, Σθένελος, Ευρύαλος
Μυκηναίοι	100	Αγαμέμνονας
Λακεδαιμόνιοι	60	Μενέλαος
Πύλιοι	90	Νέστορας
Αρκάδες	60	Αγαπήνορας
Επειοί	40	Αμφίμαχος, Θάλπιος, Διώρης, Πολύξεινος
Δουλιχείς	40	Μέγης
Κεφαλλήνες	12	Οδυσσέας
Αιτωλοί	40	Θόαντας
Κρήτες	80	Ιδομενέας, Μηριόνης
Ρόδιοι	9	Τληπόλεμος
Το Βασίλειο του Νιρέα	3	Νιρέας
Δωδεκανήσιοι	30	Φείδιππος, Άντιφος
Μυρμιδόνες – Έλληνες – Αχαιοί	50	Αχιλλέας
Το Βασ. του Πρωτεσίλαου	40	Πρωτεσίλαος
Το Βασ. του Εύμηλου	11	Εύμηλος
Το Βασ. του Φιλοκτίτη	7	Φιλοκτίτης
Ασκληπιάδες	30	Μαχάονας, Ποδαλείριος
Το Βασ. του Ευρύπυλου	40	Ευρύπυλος
Το Βασ. του Πολυπόιτη	40	Πολυπόιτης, Λεοντέας
Ενύηνες – Περαιβοί	22	Γουνέας
Μάγνητες	40	Πρόθοος

ΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΤΩΝ ΤΡΩΩΝ		
ΠΕΡΙΟΧΗ	ΛΑΟΙ	ΑΡΧΗΓΟΙ
ΤΡΟΙΑ	Δαρδανοί	Αινείας
	Ζέλεοι	Πάνδαρος
	Αδράστειοι	Άδραστος, Άμφιος
	Περκώτιοι	Άσιος
ΕΥΡΩΠΗ	Πελασγοί	Ιππόθοος, Πυλαίος
	Θράκες	Ακάμαντας, Πείροος
	Κίκονες	Εύφημος
ΑΣΙΑ	Παίονες	Πυραίχμης
	Παφλαγόνες	Πυλαιμένης
	Αλιζώνες	Επίστροφος, Οδίας
	Μυσοί	Χρόμης, Έννομος
	Φρύγες	Αοκάνιος, Φόρκυς
	Μαίονες	Άντιφος, Μέσθλης
	Κάρες	Νάστης
	Λύκιοι	Σαρπηδόνας, Γλαύκος

Ενώ ετούτη η ιστορία θα έπρεπε να είναι για τον πόλεμο, περισσότερο ασχολείται με το πώς εξελίχθηκαν τα πράγματα έπειτα από έναν καβγά ανάμεσα σε δυο άρχοντες από το ίδιο στρατόπεδο. Εννιά χρόνια που κράτησαν οι μάχες με τον εχθρό, δεν είχαν σκοτωθεί τόσοι άνθρωποι όσοι αφανίστηκαν εξαιτίας της διχόνοιας που έπεσε ανάμεσα σε φίλους και συμμάχους.

Ο άρχοντας Αγαμέμνονας, σε μία από τις επιθέσεις στα περίχωρα της Τροίας, άρπαξε και έκανε σκλάβο του μια όμορφη κοπέλα. Αυτή ήταν κόρη του ιερέα Χρύση που, σαν το 'μαθε, πήγε τρέχοντας κι έπεσε στα πόδια του βασιλιά προσφέροντάς του λύτρα για την κόρη του.

- Να φύγεις, να πας από κει που 'ρθες, του είπε με ασέβεια ο Αγαμέμνονας. Η κόρη σου θα 'ρθει μαζί μου στο Άργος κι εκεί θα μείνει να γεράσει.

Απαρηγόρητος ο γέρος ζήτησε με προσευχή τη βοήθεια του θεού Απόλλωνα κι αυτός έστειλε για τιμωρία μια φοβερή αρρώστια που θέριζε το ελληνικό στρατόπεδο.

Πέρασαν έτσι εννιά μέρες. Ξεσηκώθηκε όμως από τους αρχηγούς ο Αχιλλέας, που τον φώτισε η θεά 'Ηρα, και μίλησε στους άλλους:

- Πρέπει να ρωτήσουμε έναν μάντη σε τι φταιξαμε

και μας τιμωρεί ο Απόλλωνας. Έτσι που πάμε, θα ξεκληριστούμε όλοι, δε θα μείνει ούτε ένας να γυρίσει στην πατρίδα.

Τότε σηκώθηκε ο μάντης Κάλχας:

- Ζητάω την προστασία σου, Αχιλλέα, για ό,τι θα πω, γιατί μπορεί να κάνω κάποιον που έχει εξουσία να θυμώσει. Πρέπει ο βασιλιάς Αγαμέμνονας να λευτερώσει την κόρη του Χρύση.

Σκοτεινιασμένος ο Αγαμέμνονας είπε πως αυτό ποτέ δε θα το δεχόταν. Καθώς όμως το καλοσκέφτηκε, γύρισε όλο θυμό και εκδίκηση και είπε στον Αχιλλέα:

- Πολύ καλά, στείλτε πίσω τη Χρυσηίδα στον πατέρα της, αλλά τότε θα πάρω τη δική σου σκλάβο, Αχιλλέα, μια κι εσύ είχες την ιδέα.
- Αχάριστε! φώναξε ο Αχιλλέας. Έρθα εδώ μόνο για να βοηθήσω εσένα και τον αδερφό σου. Δεν το 'χω σε τίποτα να σας παρατήσω και να φύγω!
- Φύγε, λοιπόν, δε σ' έχουμε ανάγκη! Καλά που βρέθηκε πίσω του η θεά Αθηνά και τον κράτησε, αλλιώς θα 'χε ριχτεί στον Αγαμέμνονα με το σπαθί του.
- Μπήκε στη μέση ο βασιλιάς της Πύλου, ο γερο-Νέστορας, που ήταν γλυκομίλητος και τον σέβονταν όλοι.
- Χαρά που θα 'χει ο Πρίαμος κι οι γιοι του να βλέπουν να μαλώνουν οι Αχαιοί μεταξύ τους. Σταματήστε τους καβγάδες! Πάνω σ' αυτά σηκώθηκαν κι έφυγαν ο Αχιλλέας με τον φίλο του τον Πάτροκλο.
- Ο Αγαμέμνονας έστειλε ένα καράβι με κυβερνήτη τον Οδυσσέα να επιστρέψει την κόρη του Χρύση. Το γέμισε με δώρα για τον θεό Απόλλωνα.

Το πείσμα όμως το κρατάει ο Αγαμέμνονας. Στέλνει αμέσως δυο κήρυκες να του φέρουν την όμορφη κοπέλα που είχε στη σκηνή του, λάφυρο, ο Αχιλλέας.

